

Cumün da Valsot

Tel. +41 (0)81 861 00 60 • Fax +41 (0)81 861 00 61 • info@valsot.ch • www.valsot.ch

Poz 86 • CH-7556 Ramosch

Affischa

Suprastanza cumünala dals 19.3.2018

Presidi: Peer-Puorger Victor

Partecipant/s: Mayer-Schlegel Armon
Caviezel-Domenig Ursina
Kirchen-Werro Armon
Riatsch-Fedi Fadri

Absaint:

Protocol: Fallet-Taverna Marco

Fabrica: Paulmichl-Rodigari Albin

Giasst/s:

tractandas	tema	responsabel
25	8400 Turissem Allianza illas alps Jon Pitschen Janett / infuormaziun sur da sia incumbenza	vp
26	0120 Executiva Acconsentimaint protocol	tuots
27	8110 Agricultura Agricoltura Bügls da bavradoira sül pas-ch cumünal / decisiun a regard il scumpart dals cuosts tanter società e cumün	vp/am
28	0220 Uffizi da fabrica Dum. da fabrica no. 013/2018, edifizii accessoric, adöver sco local da büro e da posa, Resgia Koch SA, parcella no. 363, Plan da Muglin 91, 7556 Ramosch	vp/ap
29	0220 Uffizi da fabrica Dum. da fabrica no. 019/2018, tabla d'indicaziun (giarsuns-müraders e praticants da fabrica), Società grischuna dals impressaris, parcella no. 306, Quadra da Punt, 7556 Ramosch	vp/ap
30	0220 Uffizi da fabrica Dum. da fabrica no. 018/2018, stalla nouva per vachas mammas, via d'access, lingias d'infrastructura, Caviezel-Ring Urs, parcella no. 7347, Prà Cumün, 7558 Strada	vp/ap
31	7201 Provedimaint d'aua persa Plan general d'allontanamaint d'aua, Tschlin (GEP)	vp/ap
32	7900 Planisaziun dal territori Infrastructura plan d'areal Chaflur Dumonda per ün credit da fr. 40'000.-	vp/ap
33	0220 Uffizi da fabrica Proget d'exposiziun galleria Mingèr Dumonda per la chavrida	vp/ap

34	2100 Scoula Scoula Scoula primara / elecziun d'ün(-a) magister(-ra)	vp/mf
35	0120 Executiva Orientaziuns	tuots
36	0120 Executiva Varia (suprastanza cumünala)	tuots

- 8400 Turissem
 25 **Allianza illas alps**
 Jon Pitschen Janett / infuormaziun sur da sia incumbenza

La suprastanza vaiva giavüschà a Jon Pitschen Janett, rapreschantant, dal cumün ill'allianza da las alps, d'infuormar supra sia incumbenza ed activitats. El ha laschà passar revista in möd cronologic sur dal passà ed ha lura eir s'exprimà supra l'avegnir.

- 1997 Fundaziun da l'allianza illas alps
 1998 Commembranza dal cumün da Tschlin
 1999 Workshop a Tschlin cul resultat:
Concept da svilup Tschlin 2000
 2002 meglioraziun
 2004 Bieraria / Bun Tschlin
- 2008 Ha el surtut d'Angelo Andrina la rapreschantanza pel cumün da Tschlin
- 2010 Es nada l'idea d'üna cumünanza d'interess cun plüs acturs.
 Men Notegen, Cla Duri Janett, Jon P. Janett
 - Alp Tea Sot Duri Janett / Chasa da scoula Tschlin Urs Kellenberger
 - Abitar a Tschlin Mario Camozzi / Bun Tschlin Peter Mair
 - Società da duonnas Giovannina Janett-Salis
- 2011 Radunanza Triesenberg: charta a la populaziun regard fusien
 2012 Alpweek Poschiavo
 El vaiva suottamiss a las societats da giuventüna Ramosch/Tschlin/Strada-Martina la proposta da's partecipar ad ün proget internaziunal. Quella nun ha però gnü ingün rebomb.
 Dal 2012 es el gnü tschernü **sco revisur da quint da la rait dals cumüns AidA**.
- 2013 Georg Häfner e Nicolo Bass han preschantà il BT a Götzis A
 2015 St. Martin de Belleville, Val Thorens – patria dad Adrien Theaux:
 Là ha el tgnü 2 referats cuorts sur dal Bun Tschlin
- 2016 Alpweek Grassau
 Eir per quist proget cun üna o tuot las societads da giuventüna nun ha chattà interess
 Il proget „**Willkommenskultur in Berggemeinden**“ ch'el vaiva surdat al cumün nun es gnü tut per mans
- 2017 Radunanza a Budoia
 2018 Radunanza a Bled in Slovenia

Fazit

Diversas gruppas dad oters pajais han fin uossa visità nos cumün per s'infuormar sül lö dal proget Bun Tschlin.

p.ex. Italia (Friaul), Austria (Vorarlberg), Germania (Allgäu), e dafatta üna gruppa da la Slovenia!

Da bod tuot las radunanzas e dietas internaziunalas ch'el vaiva fat part ha el scrit ün rapport a man da la suprastanza cumünala. Displaschaivelmaing nun haja mai dat ün feedback.

Per la reorganisaziun o surelavuraziun dal concept da svilup Tschlin 2000 ha Jon Pitschen elavurà dal 2016 ün palperi da lavur tenor ün simil proget dal cumün da Sattel "Strategie 2021 Gemeinde Valsot". Quel til ha cuostü diversas uras da lavur ed el es cuntaint da na amo avair tradüt quel in rumantsch. Davart dal cumün nu ha el udi inguotta!

El concluda sias explicaziuns cun ün zitat da Gerald Koller, referent a Tux i'l Zillertal: „**Einzelkämpfer sind nicht Krisenresistent. Es sind Teams die uns in eine bessere Zukunft führen und nicht die Lonesome Heros!**“

Minchatant as chatta eir el sco Lonesome Hero e giavüschess perquai minchatant ün pa daplü sustegn d'otras varts. El ingracha a la suprastanza d'avair pudü preschantar sia lezcha e lavur illa l'AidA.

El es pront da cuntinuar cun quella eir in avegnir, pervi ch'el es persvas cha quai porta alch a nos cumün.

La suprastanza ingrazcha a Jon Pitschen pellas infuormaziuns e per seis ingaschamaint in fatschenda. Ella salüda sia prontezza da s'ingaschar eir in avegnir a bön da nos cumün.

0120 Executiva
26 **Acconsentimaint protocol**

Il protocol da la sezzüda dals 27 favrer 2018 vegn approvà.

8110 Agricoltura
27 **Agricoltura**

Büglis da bavradoira sül pas-ch cumünal / decisiun a regard il scumpart dals cuosts tanter società e cumün

In occasiun da sia sezzüda dals 27 favrer 2018 vaiva la suprastanza discus il fat, chi dess gnir pretais da la società d'agricoltura las contribuziuns cha quella survain dal Chantun «Titel qualità da la cuntrada» pels büglis chi vegnan piazzats nouv sül pas-ch cumünal, però vegnan pajats dal cumün.

La discussiun d'eira dvantada vasta e la suprastanza d'eira gnü a la conclusiun, cha quista problematica dess gnir reglada.

Il capo infuormescha, cha seguond l'uorden da pasculaziun saja quista fatschenda reglada in möd cler, quai seg. art. 5 e 6 chi circumscriba ils dovairs dal cumün sco eir da la società d'agricoltura. Dimena il cumün sto surtour cuosts da novs projects da provedimaint d'aua e da büglis. Ils cuosts da mantegnimaint dal provedimaint d'aua e da rimplazzamaint da büglis ston gnir surtuts da la società d'agricoltura.

0220 Uffizi da fabrica
28 **Dum. da fabrica no. 013/2018, edifizii accessorici, adöver sco local da büro e da posa, Resgia Koch SA, parcella no. 363, Plan da Muglin 91, 7556 Ramosch**

La dumonda es gnüda cumplettada, il permiss davart da la pulizia da fö manca amo. Ultra da quai nun es amo il temp da publicaziun scrodà.

La suprastanza decida da conceder il permiss anticipadamaing, quai culla resalva chi nun aintran ingünas protestas e cha'l permiss mancant aintra amo. Il fabricat as sto cunfar cullas prescripziuns da da l'uffizi da pulizia da fö.

0220 Uffizi da fabrica
29 **Dum. da fabrica no. 019/2018, tabla d'indicaziun (giarsuns-müraders e praticants da fabrica), Società grischuna dals impressaris, parcella no. 306, Quadra da Punt, 7556 Ramosch**

L'uffizi chantunal da construcziun bassa ha infuormà d'esser pront da metter in vista quel permiss, quai premiss cha'l cumün es eir pront da conceder tal.

La suprastanza decida da conceder quel. In quel sen vain infuormà al Chantun, chi emetta lura seis permiss.

La suprastanza decida da desister da l'incharg d'üna taxa pel permiss cumünal.

0220 Uffizi da fabrica
30 **Dum. da fabrica no. 018/2018, stalla nouva per vachas mammas, via d'access, lingias d'infrastructura, Caviezel-Ring Urs, parcella no. 7347, Prà Cumün, 7558 Strada**

La direcziun ha examinà la dumonda e controllà tuotta documainta. Quella es avantman in möd cumplet e correspuonda a las prescripziuns da la ledscha da fabrica. Il manader tecnic preschainta tuotta documainta e dà las infuormaziuns necessarias. Uschè po quella gnir inviada al Chantun pel proceder dal BAB. La publicaziun vegn fatta dals 29 marz fin als 17 avrigl 2018.

La suprastanza es perincletta cun quai e decida d'inviar la dumonda a Cuaira. Ella fa però seguaintas cundiziuns:

- La via d'access sto gnir catramada fin giosom pro la sboccadüra illa via maistra.
- La pussibilità da passar culla via da schlittas sur la stalla sto gnir examinada. Scha quai nu vess d'esser pussibel schi sto il patrun da fabrica s'obliar da laschar üna strivla naiv sülla via d'access chi pussibilescha da traversar quella.
- La meglioraziun pretenderà ün servitut pel vial da la parcella nr. 7348 da Steivan Martinelli.

7201 Provedimaint d'aua persa

31 **Plan general d'allontanamaint d'aua, Tschlin (GEP)**

Als 5 da favrer 2018 es entrada pro'l cumün la disposiziun d'uffizi. In quella vegnan pretais divers puncts:

- Stabilimaints dadour la zona da fabrica
Dals 62 stabilimaints chi's rechattan dadour la zona da fabrica nun es pro 7 da quels amo reglà l'allontanamaint da l'aua persa. Il cumün sto decretar fin la fin dal 2018 la sanaziun da l'aua persa. Ils possessurs tangats ston inoltrar üna dumonda al BAB ed accumplir quella pendenza infra 3 ons.
- Problematica concept da drenascha
Il bügl no. 2 a Martina ed il bügl no. 9 a Chaflur ston gnir distachats da la chanelisaziun. L'aua dal bügl no. 2 es previsa da sfuondrar e quella dal bügl no. 9 da manar illa Val Chaflur. Il bügl no. 16 a Tschlin ed il bügl no. 6 a Sclamischoth as poja laschar tachà vi da la chanelisaziun. Quella pendenza ha da gnir reglada infra 3 ons.
- Allontanamaint d'aua persa zona da mansteranza Sclamischoth
Per schoglier quella fatschenda d'eiran gnüdas skizzadas 4 variantas pussiblas, dimena:
 1. Traversada da l'En cun implant da pompa e lingia da pressiun vi da la liniga da chanelisaziun existenta.
 2. Lingia da pressiun cun implant da pompa ed attach vi da la lingia existenta da chanelisaziun pro las chasa d'abitar a Sclamischoth.
 3. Sarinera pitschna sül lö.
 4. Foss sainza scul.

Qua sto gnir valütada la varianta la plü adattada. Quella sto lura gnir realisada fin la fin dal 2022. La suprastanza prevezza da laschar elavurar ün pitschen stüdi per üna soluziun cumpletta per tuot quella zona.

Il manader tecnic repassa la fatschenda e dà tuottas infuormaziuns lasupra. La suprastanza es perincletta cullas pretaisas da l'uffizi per la natüra e l'ambient.

7900 Planisaziun dal territori

32 **Infrastructura plan d'areal Chaflur**
Dumonda per ün credit da fr. 40'000.-

Il büro d'indschegner Canclini + partenaris vaiva controllà las offertas entradas e lura suottamiss quellas a la direcziun cun proposta da surdatta. In occasiun da sia sezzüda dals 6 da marz 2018 vaiva la direcziun lura surdat las lavuors.

l'preventiv pel 2018 esa previs üna somma da frs. 380'000.00 pella prüm'etappa. Las offertas demuossan però üna somma bler plü bassa e latras füss quai pussibel da realisar eir amo la seguond'etappa quist on. Quai bsögna lura ün augmaint dal credit da be frs. 40'000.00, dimena per cuosts totals da frs. 420'000.00 per amenduos etappas.

La suprastanza es perincletta cun quel agir e conceda il credit supplementar da frs. 40'000.00.

0220 Uffizi da fabrica

33 **Proget d'exposiziun galleria Mingèr**
Dumonda per la chavrida

Cun nossa posiziun vaivan nus declerà d'ir d'accord cul proget previs dal Chantun. Davart dal cumün da Valsot vaivan nus però muossà via sül fat, chi saja necessari da construir üna cunfinaziun tanter la via pel trafic motorisà e la strivla per ciclists, quai our da motivs da sgürezza. A quel giavüschnun es gnü aderì, pervi cha'l proget as basa sülla decisiun da la regenza dals 12.01.2016 sco eir sül proget cumünauvel dal GKI, e quella correctura da la via sancziunadà là nu po plü gnir müdada.

La direcziun vaiva però decis da scriver a la regenza e render attent cha la responsabilità a regard sgürezza pe'l cyclist saja pro'l Chantun.

Davart da l'uffizi da construcziun bassa dal Grischun es uossa avantman la conferma, cha vials da velo toccan pro la via chantunala e ch'uschè es il Chantun responsabel pella sgürezza dals cyclists.

L'uffizi da construcziun bassa as declera plünavant pront da deliberar, in basa dal plan da chavrida, nr. 27.4971.003 – parc. nr. 6054, la chavrida previssa culla reimplantaziun cumpensatorica.

La suprastanza va daperüna culla chavrida e cullas reimplantaziuns cumpensatoricas.

- 2100 Scoula
34 **Scoula**
Scoula primara / elecziun d'ün(-a) magister(-ra)

Il capo infuormescha supra la fatschenda. Sül publicaziun da la piazza sun entradas duos annunzchas. Las mainascoulas ed il cussagl da scoula vaivan valütà quellas detagliadamaing. In quella basa sco eir in basa a tuottas infuormaziuns obtgnüdas dal capo, tscherna la suprastanza a:

Duonna Sara Kopania, creschüda sü in Engiadina ed actualmaing abitabla a Mals – Vnuost sco nouva magistra primara.

Ella surpiglia plainamaing la 5avla classa.

Duonna Sara es daspö dal 2008 impiegada sco magistra primara in Val Müstair.

Üna magistra es gnüda in spranza e giarà lura in maternità. Sco rimplazzanta da quella tscherna la suprastanza a:

Duonna Urezza Gottschalk, Chaflur sco nouva magistra in piazza parziala.

Davo la maternità da la magistra as partan quella ed Urezza la piazza da lavur.

- 0120 Executiva
35 **Orientaziuns**

Padrinadi svizzer per cumüns da muntogna

L'actuar rend'attent sül invid da quel, chi salva sia radunanza annuala als 4 da mai 2018. I faran part, il capo, il vicecapo ed ils duos suprastants Fadri Riatsch ed Armon Kirchen.

Zona da mansteranza in plan da Muglin

I'l rapport da cooperaziun e da planisaziun es circumschitta la situaziun da privel e masüras pussiblas cunter quel. La cumischiun da privel ha valütà da nouv la situaziun da privel e la cunfinaziun da quella correspuonda als plans da la zona da privel d'ella decis. Sco masüra pussibla per la protecziun cunter aua gronda vain propouñü ün repar da 1,5 fin 2.0m d'avent dal repar da sviaziun existent fin pro la finischiun da la zona da mansteranza – lung la Branca.

In basa ad ün proget/stüdi sto uossa gnir examinà chenünas masüras chi fan sen.

Ultra da quai manzuna il capo, cha l'uffizi da construcziun bassa ha valütà, sün intervenziun dal cumün, da nouv il preventiv dals cuosts a regard il proget chantunal pel nouv access a Plan da Muglin resp. pella nouv'entrada illa via cumünala.

I sun gnüdas fattas diversas correcturas ed adattamaints, quai chi varà eir consequenzas positivs sül cuosts.

0120 Executiva
36 **Varia (suprastanza cumünala)**

Da la tractanda varia nu vain fat adöver.

7556 Ramosch, 22.03.2018

Il capo:

Il manader administraziun: